

KĀ SAGATAVOT EIROPAS PILSONU INICIATĪVU: GALVENĀS ATZIŅAS NO TĪMEKĻSEMINĀRIEM

Šajā dokumentā apkopoti galvenie Eiropas pilsoņu iniciatīvas foruma tīmekļsemināros izklāstītie ieteikumi par iniciatīvas sagatavošanu. Ieteikumi ir sagrupēti pa tematiem un izgūti no šādiem diviem tīmekļsemināriem:

- [Tīmekļseminārs “Juridisks padoms par to, kā sagatavot Eiropas pilsoņu iniciatīvu”, 2019](#)
- [Tīmekļseminārs “Juridisks padoms par to, kā sagatavot Eiropas pilsoņu iniciatīvu”, 2020](#)

Pamatatzinas

1. Izmaiņas ES tiesību aktos var veikt tikai ar tiesību aktiem. Tāpēc, izstrādājot iniciatīvu, organizatoriem būtu vairāk jādomā kā juristiem, nevis kā aktīvistiem.
2. Organizatoriem ir precīzi jāformulē, ko viņi vēlas sasniegt ar iniciatīvu, un tas ir skaidri jānorāda projektā. Juridiskajam formulējumam jābūt ļoti precīzam, jāizvairās no pārāk vispārīgiem virsrakstiem vai tematiem.
3. Atsauces uz ES Līgumu pantiem ir atkarīgas no jomas, kurā organizatori vēlas rīkoties. Organizatoriem ir jāpārlicinās, ka iniciatīvā ir minēta politikas joma, kurā viņi vēlas redzēt pārmaiņas. Tas atvieglos atsaukšanos uz attiecīgajām tiesību normām.
4. Organizatoriem savā iniciatīvā ir jānorāda, ko tieši viņi sagaida no Eiropas Komisijas un kādas darbības, pamatojoties uz iniciatīvu, viņi lūdz veikt.

Citi būtiski aspekti

ES kompetence

- Organizatoriem ir jāņem vērā ES kompetences. Šajā nolūkā organizatoriem 1) jāformulē iniciatīvas priekšmets (piemēram, sociālā joma, vide, nodarbinātība, nodokļi), 2) jānoskaidro, kas ir kompetents (ES vai dalībvalstis) un 3) ja tā ir ES kompetence — jāizprot, kāda veida ES kompetence tā ir.
- Organizatori var apsvērt iespēju ierosināt tikai minimālas izmaiņas ES tiesību aktos. Tādā veidā viņi var norādīt Eiropas Komisijai, ka viņi prasa veikt tikai nelielas izmaiņas tiesību aktos. Šāda pieeja iniciatīvai var nākt par labu.

Eiropas pilsoņu iniciatīvas foruma sadaļa “Lūdziet padomu”

- Forumas sadaļas “Lūdziet padomu” juridisko ekspertu pamata uzdevums ir nodrošināt, lai iniciatīvā izteiktā prasība būtu skaidri formulēta un labi strukturēta. Tādējādi ir lielāka iespēja, ka iniciatīva tiks reģistrēta.
- Sadaļas “Lūdziet padomu” komanda pārlicinās, ka iniciatīvas teksta projekts atbilst juridiskajiem kritērijiem, bet nesniedz komentārus par tā saturu.

Atsauces uz tiesību aktiem

- Vienmēr ir lietderīgi atsaukties uz LESD 289. un 294. pantu, jo tajos Komisijai ir piešķirtas pilnvaras ierosināt tiesību aktus. Citu pantu pieminēšana ir atkarīga no jomas, kurā organizatori aicina rīkoties. Var būt lietderīgi citēt vairākus pantus.
- Ja organizatori atsaucas uz Līguma pantiem, viņiem sava izvēle jāpaskaidro (piemēram, pielikumā). Tādējādi Eiropas Komisijai būs vieglāk novērtēt, vai iniciatīvu var reģistrēt.
- Eiropas Komisija var reģistrēt iniciatīvu arī tad, ja organizatori nav atsaukušies uz pareizajiem noteikumiem.
- Lai izprastu tiesību aktu, LESD 288. pants vienmēr ir labs sākumpunkts.

Praktiska informācija par Eiropas pilsoņu iniciatīvas iesniegšanu

- Iesniedzot iniciatīvu, obligāti jāsniedz šāda informācija: iniciatīvas valoda, iniciatīvas nosaukums, iniciatīvas mērķi, ES Līgumu noteikumi, kas ir saistīti ar ierosināto darbību (pants vai plašāka atsauce).
- Ja temats ir ļoti tehnisks, iniciatīvas mērķus precīzāk var izskaidrot pielikumā.
- Organizatori var iesniegt divas iniciatīvas nosaukuma versijas — īso un garo.

Procedūra

- Ir iespējams saskaņā ar dalībvalsts tiesību aktiem izveidot juridisku personu, kura īsteno iniciatīvu. Šis juridiskās personas uzdevums ir pārvaldīt attiecīgo iniciatīvu.
- Kad organizatori lūdz reģistrēt iniciatīvu, Eiropas Komisija izvērtē, vai tā ir pieņemama. Eiropas Komisija atbildi sniedz divu mēnešu laikā.
- Komisija var arī nolemt iniciatīvu reģistrēt daļēji.
- Komisija nodrošina iniciatīvas satura tulkojumu.
- Organizatoru visbiežāk pieļautās kļūdas ir šādas: 1) organizatori savā pieprasījumā aptver pārāk daudz aspektu. Ir svarīgi, lai vienā iniciatīvā netiktu kombinētas vairākas idejas; 2) ES kompetenču nezināšana. Organizatoriem ir jāpārlicinās, ka ES patiešām ir tiesības pieņemt tiesību aktus jomā, uz kuru attiecas iniciatīva; 3) nav pārbaudīts, vai Komisijai ir pilnvaras ierosināt tiesību aktu par konkrēto problēmu, ko cenšas risināt ar ierosināto iniciatīvu.